

GEENE REDDING BUITEN

Algemeen Stemrecht.

Nog nooit hadden wij zooveel recht dezen titel te schrijven.

De koning heeft zijn jubilé gevierd; de feestklokken hebben geluid, de troepen gedefileerd, de kanonnen gebulderd, de straten van Brussel waren bevlagd, hare pleinen en openbare gebouwen verlicht.

't Was feest, drij dagen lang en duizende en nogmaals duizende franken werden uitgegeven aan stoeten en cantaten, aan concerten en bals, aan opschik en champagne.

Ministers, burgemeesters en hooge beambten hebben den koning geloofd, wierrook gebrand voor zijnen troon, gelogen van België's voorspoed en rijkdom en den koning geleid voor de vijftieng miljoen, die de Staat hem voor den Congo schenken zal.

Al dat vleien, al dat liegen, al dat blanketten en plaasteren geneest, verbergt geene enkele der doodelijke wonden waaraan België lijdt, en die ons schoon land ten gronde zullen richten, wanneer de heemeester, het volk, niet bij tijds, aan 's landsbestuur geroepen wordt.

België gaat naar het bankroet op alle gebied.

Onze bodem brengt jaarlijks meer en meer op, de vischvangst breidt zich uit, nieuwe mijnaders worden gevonden en de staatschulden klimmen met elk maand, België heeft nu 2225 duizend miljoen franken schuld.

De voortbrengst van elken werkmans, de opbrengst van elk roe land vermeerderd met elk jaar, en, als belooning, stijgt de ellende in de werkmanswoning en boerenhut en worden meer burgers en pachters door failliet getroffen.

De bureelen van weldadigheid komen jaarlijks te kort, door het stijgend getal hulpbehoevenden die om onderstand vragen en in al de steden van eenig belang is men gedwongen geweest nachtverblijven te stichten, om de ongelukkigen te herbergen, die geen plaats hebben om zich ter rust te leggen.

De vreemde goederen dringen meer en meer in ons land, de vreemde vruchten bedreigen onzen boerenstand met totale ruïne en voor scholen om werkmanskinderen en boerenjongens goed hun ambacht te leeren is er schier geen centiem, daar waar zij bestaan, en worden zij niet gebouwd, op de plaatsen waar zij ontbreken.

De grootste meerderheid der bevolking mist het hoogst noodige en duizenden die naar werk snaken belken vruchteloos aan alle winkels, kantoren en fabrieken.

Voor elken post van stad, provincie of Staat zijn honderde, soms meer dan duizend, kandidaten wat een groot bewijs is der werkloosheid en der kleine loonen, die in de bijzondere nijverheden te winnen zijn.

Onder al dien nadeeligen gaat ons volk letterlijk ten gronde.

Het verkwijnt naar lichaam en geest en de tijd is niet meer verre, waarop het, onder den last der ellende bezwijkend, den strijd tegen het werk der vreemde arbeiders niet meer zal kunnen volhouden en onze nijverheid door de verzwakking van ons volk ten gronde zal gaan!

Niemand kan beweren dat wij overdrijven. Wij geven slechts een flauwen schets van België's bange lijden en toekomst.

Wat kan ons land van dit dreigend gevaar verlossen?

Geen enkele der twee burgerpartijen, want zij hebben beurtelings aan België's ondergang meegelopen.

Het cijnsstelsel nog min, want de rijkste kiezers hebben het hier als in een luilekkerland en de armste onder de kiezers hebben geene andere eerezucht en doel dan te leven van de brokken die van de rijkemansstafel rollen.

Het volk alleen, met het stemrecht in d'hand, zal België's redder zijn.

Het volk alleen, omdat het volk het belang van allen boven de voorrechten eener enkele klasse zal stellen.

Het volk zal niet inzitten met de zoogezegde rechten van den troon, met de rente van den kasteelheer, met de vetbetaalde, maar nuttelooze posten der burgersjongens, met de zoogezegde rechten der kapitalisten en geldbarons.

't Volk zal den grooten kuisch houden en daarin geen enkel misbruik laten rechtstaan.

Een zucht naar beterschap stijgt uit het hart van miljoenen menschen.

Die zucht zal zijne voldoening vinden door de verkrijging van het Algemeen Stemrecht.

België is rijk genoeg om allen welstand te schenken die werken willen.

Het Belgisch volk verkwijnt van ellende, omdat de nietsdoeners meester zijn van zijne regeering, van zijn geld, van zijn goed, fabrieken en andere rijkdommen.

Weg met dit gevloekt systeem!

Weg met de uitbuiting van den mensch door den mensch! Weg met de ellende voor miljoenen en de fortuin voor enkelen! Weg, weg met het regeeringstelsel dat werkmans, kleinen boer en burger doet schrikken voor hun bestaan, terwijl zij alléén de bron van allen welstand en rijkdom zijn!

Weg, en meer dan weg met het cijsstelsel, dat aan de drij nuttige klassen der samenleving belet de regeering in handen te krijgen.

Weg met den cijs en leve het Algemeen Stemrecht!

Nog 14 dagen scheiden ons van de Betooging.

In alle dorpen groepen van minstens 20 man gevormd om voor halfgeld te kunnen reizen; in alle steden zich met honderde ingeschreven!

Naar Brussel! Naar Brussel! met honderdduizend, om de regeerders te toonen dat niet onze ellende en hunne alleenheerschappij gaat blijven duren, maar het recht eindelijk in België den scepter zal zwaaien!

Aan de Landbouwers

Vrienden Landbouwers, elkeen weet welken lastigen arbeid gij dagelijks te verrichten hebt, jaar in jaar uit, zijt gij, van 's morgens zeer vroeg, tot 's avonds laat, gedurig aan 't werk; van de hoeve naar het veld, van de schuur in den stal, altijd, altijd maar voort, zonder één oogenblikke rust.

Uw leven is een voortdurend zwoegen, eene aaneenschakeling van kommer, lijden en ontbering. Doet een heel jaar uw uiterste best, en dan nog zijt ge niet zeker de twee uiteinden van datzelfde jaar te te kunnen aaneenknoopen.

Eene te lange droogte kan u schaden, te veel regen maakt u bevreesd, en met recht, want hij kan de vruchten vernielen of bederven, op wier opbrengst gij rekenet om uwe te hooge pachten te betalen.

En dan uwe dieren? Is eene ziekte onder uwe varkens, eene plaag onder uw vee, het sterven van uw paard soms niet voldoende om u, zooniet volkomen, dan toch gedeeltelijk te ruïneren?

Maar veronderstellen wij dat alles u welga. Uwe vruchten zijn eerste klas; veevoeder is er in overvloed; uwe koeien zijn welvarend, ze geven veel melk en goede boter; uwe viggens verkoopt ge duur en uwe hennen leggen dat het een plezier is. Van boter en eieren ontvangt gij een schoonen stuiver.

Zijt ge dan gelukkig? Velen van u misschien, ja.

En waarom? Omdat gij op 't gemak uwe pachten kunt betalen, en er dan nog een stukje brood in de kast blijft en eenige centjes om wat kleeren te koopen.

Ge zijt dus gelukkig omdat gij uwen grondeigenaar den prijs van uw zweet, van uw slavelijk werk regelmatig kunt aanbieden. Gij zwoegt dat uw lichaam er onder gebogen blijft; uwe vrouw, uwe kinderen werken met u; en waarvoor?

Meestal voor een stukje roggen brood met wat vreemd spek, want uwe tarwe moet ge verkoopen; boter en eieren ook gaan ter markt, zooals we reeds zegden. De opbrengst van dit alles moet immers de goudstukken bijeenbrengen, welke gij uwen luien eigenaar, uwen hoogmoedigen en hardvochtigen kasteelheer zult overhandigen, om zijn land een jaar te hebben mogen gebruiken, om het dus te hebben verbeterd, om het in waarde te hebben doen stijgen.

En dat noemt gij gelukkig zijn, u voor eenen vreemdeling, voor eenen nietsdoener te mogen afbeulen?

Maar, vrienden, is er dan toch waarlijk niets in u, dat u zegt dat ge niet geschapen zijt om uitsluitelijk voor anderen te werken? Heeft elke mensch dan het recht niet te leven van zijn persoonlijken arbeid? Gij houdt paarden en koeien tot uw gebruik, omdat zij u profijt aanbrengen, Uw propriëtaris houdt ook paarden en koeien tot zijn profijt, en die paarden, die koeien zijt gij!

Ja, vrienden, gij zijt de tweepootige lastdieren van uwen grondbezitter.

Door uw onophoudend slaven schenkt gij hem hooge renten, en die renten, op uw zweet gewonnen, laten hem toe in weelde en vadsigheid te leven.

Met wat recht mag de eene mensch zoo bestaan ten koste van den anderen? Met wat recht, vragen wij, mag de eene persoon den anderen zoo uitbuiten, mag de eene persoon den andere tot lastdier gebruiken?

Omdat hij rijk is, zult ge zeggen.

Waar staat het geschreven, of wie heeft het ooit onderwezen, dat de rijke over den arme den baas mag spelen? Zoo, omdat ik b.v. het geluk heb met de beurs aan den hals geboren te zijn, mag ik u, armen duivel, verdrukken, uitzuigen en tot mijnen slaaf maken? Neen, duizendmaal neen, zoo een recht heeft niemand.

Het is waar, er zijn dorpelaars die waarlijk meenen dat de rijken andere menschen zijn dan de armen; dat zij, die geld hebben, van kostelijker vleesch en beenderen zijn gemaakt dan zij, die niets bezitten. Dat is een ongerijmd, een allertotst gedacht, waartegen elk verstandig mensch moet opkomen.

Wij weten het maar al te wel, vele rijken inderdaad, meest allen zelfs, verbeelden zich dat ze ver, oneindig ver boven de werklieden verheven zijn. We zouden honderden, duizenden bezitters kunnen noemen, te dom zelfs om voor den duivel te dansen, en die nochtans met de grootste verachting op verstandige en deftige werkmenschen durven neerzien als waren het honden.

Maar mijn eigenaar, onze kasteelheer is toch een braaf man, zult ge zeggen. We betwisten het niet; op alle regels zijn er uitzonderingen, doch braafheid en goedheid bij de rijken, verbergen veelal eigenbaat, en dienen dus alleen om u des te beter te kunnen uitzuigen en onderdrukken.

Uw eigenaar is een braaf man, omdat ge jaarlijks opgestelden datum uwe zuur-gewonnen centjes draagt. Maar ga eens tot hem, en zeg dat ge door het mislukken uwer vruchten, door ongelukken in uwe stallen onmogelijk kunt betalen. Zal hij met u medelijden hebben, u troosten, u moed inspreken, u wat afslag geven?

Neen, op honderd kansen hebt gij er negenennegentig dat hij u barsch zal ontvangen, de schouders ophalen en zeggen dat hij daar niet kan tusschen komen. Er blijft u keuze: betalen, of uw land of uwe woon kwijt.

En waarom nu, beelden de rijken zich algemeen in, hooger te staan dan de armen?

Omdat zij in de huidige samenleving alles voor zich hebben door het geld. Wie tegenwoordig geld heeft, is almachtig. Geld maakt recht wat krom is. Heb geld en ge moogt alles, ge kunt alles, ge bekomt alles. Wees arm, en ge zijt niets nog min dan niets, en met het grootste gelijk der wereld, krijgt gij overal stinkend ongelijk. Arm zijn, is de slechtste recomandatie, die ge kunt verkrijgen.

Door geld wordt men koning of keizer, al ware men zoo zot als eene drilnoot; door geld wordt men minister, generaal, goeverneur, senator en volksvertegenwoordiger, al heette men de Ma'ander;

door geld komt men uit 't gevang, al ware men vrouwenmoorder als Van der Smissen; door geld wordt men kiezer voor staat, provincie en gemeente, hoe dom men ook zij, en koopt men zich vrij van den soldatendienst. Met de beurs aan den hals koopt men het recht, aan 's lands bestuur deel te nemen, en koopt men zich meteen vrij van den plicht, datzelfde land te verdedigen in de ure des gevaars.

Heeft men integendeel geene goudstukken te laten klinken, dan is en blijft men de verstooteling, overal en bij allen; om zich met 's lands zaken te bemoeien is men dan te dom en te onverschillig; neen zij bedriegen ons, men is uitmuntend geschikt om onrechtstreeks het meerendeel der belastingen te betalen, door het verbruik zijner levensmiddelen, om soldaat te spelen, en zoo zijn lichaam te laten dienen tot mikpunt voor de vijandelijke kogels. Voor hem, die geene fortuin bezit, zware plichten dus, maar geene rechten.

Mag zulke toestand blijven duren?

Neen! en daarom komen wij tegen die schreuwende overmacht van het geld op. Wij, de partij van het volk, eischen voor eenieder gelijke plichten en gelijke rechten. Weg dus met de ongehoorde privilege der rijken! Recht aan wie recht toekomt, onverschillig of hij millicenaar of bedelaar zij!

Op dit punt moeten alle werklieden met ons meestrijden, en door werklieden verstaan wij al degenen, welke met geestes- of handenarbeid hun brood moeten verdienen.

Geene uitzonderingen dus! Landbouwers en buitenlieden in 't algemeen, ijverig met ons medegewerkt; ge zijt allen onderfden en loonslaven als wij, werklieden der steden; uw bestaan is zoo ellendig, zoo ondraaglijk als het onze, ja, misschien nog ellendiger, nog ondraaglijker, en voorzeker staat het op geen beteren. Gaan wij dus hand in hand tot vrijmaking onzer klasse.

Hebben wij machteloos, wij verstoolingen wel het middel om daartoe te geraken?

Rechtstreeks neen; doch veel, oneindig veel zou onze toestand verbeteren, indien het Algemeen Stemrecht werd ingevoerd.

Vrienden, ziet eens rondom u; wie wordt er ten uwent nog eenigszins in de oogen gezien? Alleen de groote kiezers, zooals men zegt. Let er eens wel op: rond Juni, bij het naderen der algemeene verkiezingen dus, zal Mr. de kasteelheer, die anders met niemand gemeens wil hebben, zich wel gewaardigen te gaan spreken met hen die fr. 42,32 belasting betalen: hij zal ze naar hun huis gaan vinden en voor hen uiterst vriendelijk schijnen. Hij zal ze naar zijnen kant trachten te krijgen, hun zeem aan den baard strijken, hun gouden beloften doen, ja, ze zelfs voor eenige honderden franks uitkopen.

En waarom dit alles?

Omdat Mr. de kasteelheer de kiezers noodig heeft om hem of zijne vrienden naar de Kamer of den Senaat te zenden. Het is immers daar dat de groote heeren de wetten maken niet ten voordeele van het gansche volk, maar ten voordeele hunner eigene klasse, 't is te zeggen, voor de rijken alleen.

Ge ziet dus, vrienden, dat wij allen het grootste belang hebben zoo spoedig mogelijk kiezers te zijn. We zullen ons niet alleen doen vreezen, achten en eerbiedigen, maar dan zullen wij ook in staat zijn mannen naar de Kamers te zenden, die de wetten zullen maken, niet ten profijte van eenige nietsdoeners en uitbuiters, maar ten profijte van de werkmenschen.

Op dus, vrienden buitenlieden, en met ons onverpoosd meegestreden tot het bekomen van 't Algemeen Stemrecht.

Leest ook, zoo regelmatig mogelijk, onze bladen. Durft gij ze niet lezen in 't openbaar, leest ze dan in 't geheim: op den akker, in de schuur, in den stal, in uw bed zelfs. Overpeinst ook altijd wel wat er in staat: het is de leer voor de vrijmaking der werkende klasse.

Aan de Werklieden!

Dank zij de flinke propaganda, voor onze rechtvaardige zaak gemaakt, is de beweging voor de verkrijging van het Algemeen Stemrecht hier te lande in den laatsten tijd aanmerkelijk in uitgebreidheid toegenomen. Tot uwe eer moet gezegd worden, dat gij eindelijk tot een juist bewustzijn zijt gekomen, wat gij door eendrachtige samenwerking en flinke organisatie vermoogt. Vroeger toen de beweging voor de vrijmaking van den arbeid uit den kapitalistischen druk nog in het begin van zijne wording was, was dit bewustzijn bij u nog niet zoo algemeen gevestigd, maar liet gij u nog te veel leiden en op 't sleeptouw nemen door invloeden van boven, geheel en al vreemd aan uwe belangen, en die dus niet geacht kunnen worden dezelve te behartigen en te vertegenwoordigen, maar die onder schoonklinkende leuzen het arbeiderskamp waren binnengedrongen. Terecht hebt gij dan ook ingezien dat niet de heeren, maar gij zelf de aangewezen personen zijt, om u aan het juk van eeuwenlange slavernij en uitzuiging te ontworstelen en dus te trachten, u zoowel staatkundig als maatschappelijk vrij te vechten. Gaat dus voort op den ingeslagen weg, komt allen als één man steeds in grooter getalle voor het verkrijgen van het Algemeen Stemrecht op, als het kan langs den wettigen weg, dat is door de kracht der argumenten; als het moet met andere middelen wanneer het althans blijkt, dat regeering en kamers nog langer doof blijven voor uwe even rechtvaardige als billijke wenschen. Niet gij die voor uwe rechten opkomt, zijt in dat geval de revolutiemakers, maar wel de regeering en de regeerende klasse, die verzuimen op tijd de noodige hervormingen in te voeren.

Ons door en door slecht en ellendig kiesstelsel nu staat alle verbeteringen in Staat en maatschappij in den weg. Laten wij dus zorgen, dat het zoo spoedig mogelijk verdwijne en vervangen door het meer rationeeler en democratische stelsel van Algemeen Stemrecht, met volstrekt geheime stemming, gewaARBORG bij de grondwet, anders geeft het op den duur toch niets, want een tijdelijk bovendrijvende partij zou het in het tegenovergestelde geval gemakkelijk weer zooudanig weten te besnoeien, dat er ten slotte weinig of niets meer van overbleef.

De kwestie van den arbeid op te lossen, behoort ons doel en streven en dus het uitgangspunt van onzen strijd voor algemeen stemrecht te zijn. Ik zeg met opzet «kwestie van arbeid» en niet «arbeiderskwestie.»

Men moet derhalve trachten eene regeling in den arbeid te brengen, waardoor het schrille contrast van grenzelooze rijkdom aan den eene en grenzeloozen armoede aan den anderen kant komt te vervallen. Niet genoeg kan hierop gewezen worden. Ieder mensch heeft aanspraak op het loon van zijnen arbeid: de vruchten.

Nu kan men er van verzekerd zijn, dat zoolang het volk niet zelf zijne wetten maakt, men nooit tot eene duurzame hervorming op het gebied van den arbeid zal geraken. Wanneer de arbeiders dit van boven af verwachten, handelen zij even verkeerd, als wanneer een geloovig katholiek in plaats van naar zijn pastoor

naar
arbei
stem
beslis
daarv
om d
verte
meest
om u
te sta
tegen
dan d
Alge

SO

Ve
trent
dorp
zag m
ofte s
bemer
«hare
wedd
dagen
wone
te sch
straks
Sed
rucht
Gent
nen v
van g
Stemr
om d
in cor
We
Ansee
dat vo
fameu
«bour
zegge
gij mo
Nevel
gestel
darme
«God
sterki
van D
dat dw
gen, r
het is
«hare
van N
wille
ten to
felle m
— Wi
in gee
dat er
saris
eenen
durver
draagt
sterke
zijt da
en me
simpl
liberal
art. 47
en de
volk
maken
als om
zijn g
haalt
gebare
stad,
van la
plichte
rechten
buitens
luider
zijn o
kasteel
houden
meer d

mogelijk,
zen in 't
heim: op
stal, in
tijd wel
voor de

en !

la, voor
t, is de
van het
e in den
gebreid-
moet ge-
tot een
wat gij
en flin-
ger toen
van den
ruk nog
was, was
lgemeen
veel lei-
r invloe-
emd aan
geacht
tigen en
e onder
beiders-

Terecht
de hee-
personen
en lange
tellen en
ndig als
Gaaf dus
nt allen
alle voor
alle Stem-
wettigen
rgumen-
middelen
t regee-
blijven
als bil-
oor uwe
de revo-
ering en
imen op
voeren.

ellendig
ingen in
g. Laten
spoedig
en door
ratische
ht, met
gewaar-
geeft het
tijdelijk
et tegen-
weer zoo-
en slotte
f.

lossen,
dus het
or alge-
et opzet
beiders-

ne rege-
door het
rijkdom
ede aan
en. Niet
worden.
het loon

zijn, dat
wetten
me her-
beid zal
dit van
zij even
reloovig
pastoor

naar den duivel ging te biechten. Daarom arbeiders! blijft op het toekennen van uw stemrecht aandringen, maar doet het zoo beslist mogelijk. Eenmaal in het bezit daarvan, hebt gij het middel in handen, om die mannen onder u naar de volks-vertegenwoordiging te zenden, die gij het meest van allen geschikt acht en in staat, om uwe belangen te behartigen en voor te staan. Staat pal voor de vrijheid en strijd tegen alle tirannen, onder welke vormen dan ook. Voorwaarts dus en *Lere het Algemeen Stemrecht!*

SCHRIK VAN SOCIALISTEN TE NEVELE.

Verleden Dinsdag namiddag was omtrent de helft van Nevele te been, heel het dorp was in rep en roer. Langs alle kanten zag men het volk naar het gemeentehuis ofte stadhuis komen afgezeild en men bemerkte onder de menigte verscheidene «haren mutsen»! 'k Durf op mijn zielken wedden, beste lezers, dat gij in geen acht dagen raden kunt, waaraan die buitengewone beweging in ons rustig Nevele toe te schrijven was; daarom zal ik het u straks eens gaan zeggen.

Sedert eenige dagen was alhier het gerucht verspreid, dat gezet Anseele van Gent de zaak kwam pleiten van de mannen van «Vooruit», die alhier de brochure van gezet Van Beveren over het Algemeen Stemrecht hadden uitgedeeld en die daar om door onzen fijnen politiekommissaris in contraventie waren genomen.

Welnu, het was omdat men gezet Anseele verwachtende was, dat zich al dat volk te been had gesteld en dat al die fameuze gendarmen te zien waren, niet in «bourgeois», maar in grooten tenue! Wij zeggen *al die gendarmen*, lezers, want gij moet weten dat er meer waren dan de Nevelsche. De politie, die hier is samengesteld uit eenen kommissaris, vier gendarmen en 'nen champetter, oordeelde «Godonke!» te zwak en er werd versterking gevraagd aan de gendarmerien van Deinze en Aalter. Wij weten niet wie dat dwaas gedacht in den bol heeft gekregen, maar 't is nu toch eender en gelijk, het is ten uitvoer gebracht. Tien vreemde «haren mutsen» te paard zijn de muren van Nevele komen binnengestormd, om wille van een' enkelen socialist. Dat moeten toch wel gevaarlijke en meteenen felle mannen zijn, nietwaar, beste lezers?

— Wij wisten van overlang dat Anseele in geen klein gerucht verschoot, maar dat er veertien gendarmen, een kommissaris en een champetter noodig zijn voor eenen socialist, zie, dat hadden wij nooit durven denken. Wel, Anseele, jongen, al draagt gij geene *lange haren*, zooals de sterke Samson van zaliger memorie, gij zijt daarom toch niettemin een felle kerel en men vreest u. Doch het zijn maar de simpele doctrinair, zoo katholieke als liberale, de zoogezegde aanbidders van art. 47 der grondwet, die eigenlijk van u en de uwen verlegen zijn en die hier het volk ook van u zouden willen schuw maken. Daarom roepen zij gendarmen, als om te willen beduiden: de socialist zijn gevaarlijke kerels. Maar het volk haalt de schouders op en lacht met hun gebarenspeel. Op den buiten, evenals in de stad, winnen de socialistische gedachten van langs om meer veld. Heeft men er plichten te vervullen, men wil er ook rechten hebben en daarom roepen de buitenmensen dagelijks van langs om luider naar het Algemeen Stemrecht. Zij zijn overtuigd dat dan alleen paap en kasteelheer den bek in de pluimen zullen houden en dat zij dan alleen ook voor iets meer dan *slaven* zullen geteld worden!...

Komen wij nu ter zake.

Gezet Anseele moest dus verleden dinsdag komen pleiten. Iedereen stak het hoofd uit langs de straten om dien «wreed socialist» te zien; maar, och arme! Anseele kwam niet. De gendarmen gelaarsd en gespoord, wandelden statig door Nevele, nu en dan eens de schouders ophalende om hunnen tegenzin te laten blijken aan het volk, dat lachte als kleine broekgasten. Men hoorde ten allen kante niets anders zeggen: O! 't is spijtig, Anseele komt niet, wij zouden hem toch gaarne eens zien, wellicht zou hij er hier eenige opeten!... Troost u, burgers en werklieden van Nevele, hebt ge Anseele nog niet gezien, gij zult hem zien, binnenkort zal hij komen met nog eenige andere mannen die het volk genegen zijn en dan zult gij u kunnen overtuigen dat hij geene veertien haren mutsen, met 'nen kommissaris en 'nen champetter noodig heeft.

Ei, Godonke! 'k ben kurieus!

BAREND.

Verscheidene artikels van onze briefwisselaars van den buiten hebben wij tot de toekomende week moeten verschuiven.

BUITENVOLK ONTWAAKT !

Eene blijde mare gaat over 't land: Het volk vraagt zijn *recht* in onze groote steden, in onze nijverheidscentrums, overal waar onder het volk leven heerscht en beweging, wil men niet langer meer beroofd blijven van het recht, om aan de openbare belangen des lands deel te nemen; men wil niet langer meer eene klas van verstootelingen, noch van onbekwamen heeten. Het volk dat zoovele plichten voor zijn vaderland te vervullen heeft wil en zal al zijne rechten bekomen.

In de steden hebben knappe, bekwame redenaars, echte volksvrienden metterdaad, de burgers zoover onderricht dat er geen stilstand meer mogelijk is. Vooruit is de kreet voor recht en vrijheid! Vooruit voor het Algemeen Stemrecht! Ja, het Algemeen Stemrecht alleen schenkt ons de hoop onze rechtmatige wenschen te zien verwezenlijken. En die zucht naar recht zal geene macht weten te weerhouden.

Op den buiten, helaas, schijnt de werkende klas nog in eenen diepen slaap gedompeld; het volk kent zijne rechten nog niet als burger, het slaaft en wroet en geniet als loon ellende en slavernij, zonder zich over een beter lot te bekommeren. De onwetendheid, de geestelijke dwang, en de afgezonderdheid, zijn de hoofdoorzaken van zulken droevigen, betreurenswaardigen toestand.

Doch hoopeloos is die toestand niet!

Komt, gij, volksbeschavers, komt, vooruitstrevers uit de steden, gij die door uw krachtig woord een nieuw leven onder die slapende en in slavernij gedompelde volksmassa kunt scheppen; komt naar den buiten, hier wacht u eene schoone, eene edele taak. Stort in den geest onzer werkers eenen zucht naar verbetering en ontvoogding. Toont aan onze boeren, aan onze medewerkers van den nationalen rijkdom, dat zij groot belang hebben in 't bestuur van 's lands zaken. Doet hun zien wat het oude kiesstelsel heeft gegeven, en, ik verzeker het u, de ontwaking van het volk zal uwe verwachting overtreffen. Wanneer het volk zal weten dat een *kiesstelsel* moet gesteund zijn op *recht*; wanneer het volk zal weten dat ons *cijns kiesstelsel* gesteund is op *geld* en niet op *recht*, een kreet zal alsdan weergalmen uit den buiten, een kreet voor het *Algemeen Stemrecht!*

STRIJDERS OP !

Zangwijze: *Het Geuzenlied*
of: *De Vlaamsche Leeuw.*

I.

't Appel is reeds geslagen!
Rukt op den vijand uit;
Naar Brussel, allen, zwoegers,
Het Stemrecht is den buit
Die wij veroveren moeten,
De cijns wet moet van kant,
Dit vuige lage stelsel
Moet weg uit Belgenland!

REFREIN

Zij zullen ons niet tammen
Zoo lang een werkmans leeft,
Wij nemen 't recht tot stemmen,) Bis.
Als men het ons niet geeft !)

II.

Wij eischen onze rechten,
Wij die, door vlijt en kracht,
De schatten der bezitters
Zelf hebben voortgebracht.
Wij die ook al de lasten
Betalen met ons zweet;
Want, immers, alle wetten
Zijn tegen 't volk gesmeed,

Refrein. Zij zullen ons, enz.

III.

De gruwelijke bloedwet
Wordt ook door ons betaald,
Mits onze kloekste zonen
Ons worden afgehaald.
De rijke koopt zijn vrijheid,
Aan eenen kleinen prijs;
Wijl hij zijn tijd mag slijten
Aan 't hooger onderwijs.

Refrein. Zij zullen ons, enz.

IV.

En al die zware lasten,
Wat goed sticht men er mee?
't Verstompersras betalen,
En 't nuttelooze armée,
En doggen van gendarmen,
Die goed zijn afgericht,
Om in het volk te kerven;
Trots allen menschenplicht.

Refrein. Zij zullen ons, enz.

V.

Aan ons! het recht te stemmen,
Aan ons het Staatsbestuur,
Dat wij met onzen arbeid
Betalen vreeselijk duur.
Geen lage slaafsche knechten,
Rechtvaardigheid in 't spel;
Op! Strijders, op 't appel!

Refrein. Zij zullen ons, enz.

Gent, Juli 1890.

C. KN.

MEETING te Sijngem en te Worteghem

De meeting, te Sijngem en te Worteghem waren de eerste, die, in dezen nieuwen strijd voor Algemeen Stemrecht, direkt op den buiten zouden gegeven worden.

Hoe zouden de Vlaamsche landbouwers de redenaars voor Algemeen Stemrecht onthalen?

Het antwoordt luidde: Vol geestdrift en gereed hen te volgen.

Den Zondag morgen moest het meeting zijn te Sijngem; door toedoen van den pastoor was de meetingszaal geweigerd geworden en hadden voor den oogenblik de redenaars aan de vergadering verzaakt.

Een verkooper van *De Strijd* echter was daar heengegaan en in de herberg waar

de vergadering moest plaats hebben was zoo veel volk, dat er aan geen weigeren meer te denken viel en de verkooper De Wachter, van Gent, vóór een zeer aandachtig en uiterst rustig publiek, gedurende meer dan een half uur het Algemeen Stemrecht kon verdedigen.

Wij berichten de vrienden van Syngem dat met eenige weken trots alles, eene meeting zal plaats hebben door de twee sprekers Van Ooteghem en Anseele.

Deze twee redenaars waren 's namiddags naar Wortegem gegaan en hebben daar een uiterst goed onthaal genoten.

De groote herberg waar de vergadering plaats had was stampvol, en men had een muizeken hooren loopen terwijl de redenaars spraken.

M. Van Ooteghem begon en Anseele volgde. Beiden verdedigden het Algemeen Stemrecht, beiden wezen er op, hoe rechtvaardig deze vraag is en wat groot belang de landbouwers bij de doorvoering van Algemeen Stemrecht hebben.

Plaatsgebrek belet ons heden hunne zeer belangrijke redevoeringen te geven, die wij Zondag toekomende zullen mededeelen.

Daarin zullen de landbouwers zien dat enkel door Algemeen Stemrecht den boerenstand van de ruine is te redden.

Melden wij voor slot dat de landbouwers van Worteghem van zin zijn met meer dan twintig man aan de Betooging van 10 Oogst te Brussel deel te nemen.

Tot Zondag dus de redevoeringen.

MEETING TE ANTWERPEN

Donderdag avond, om 8 1/2 ure, greep te Antwerpen, in de zaal «El Bardo» eene groote meeting plaats, belegd door den bond der Demokratische kringen van Antwerpen.

De zaal was wel gevuld met een publiek bestaande uit werklieden en burgers.

De heer Groesser, gemeenteraadslid van Antwerpen zat de vergadering voor en zette het doel der meeting uiteen.

Heden avond, zegde de voorzitter moet de meeting beslissen, welk stelsel de Antwerpsche democratie verkiest, de formule van lezen en schrijven of wel het Algemeen Stemrecht.

Voor mij persoonlijk is alleen het laatste stelsel mogelijk en rechtvaardig en ik hoop dat de vergadering van hetzelfde gevoelen zal zijn. (*Toej.*)

Daarna spraken de gezellen Hardyns uit Gent en Rens uit Brussel, over den uitslag der laatste kiezingen en de noodzakelijke invoering van het Algemeen Stemrecht.

De beide redevoeringen werden op donderende toejuichingen onthaald.

De Voorzitter las dan de dagorde voor waarbij het cijnsstelsel veroordeeld werd als schadelijk aan het land, onzedelijk voor de natie en de wensch werd uitgedrukt, bij het eerste Congres de formule van lezen en schrijven in het progressistisch programma te vervangen door den eisch van Algemeen Stemrecht.

Verder werd de wensch uitgedrukt dat al de aanwezigen, mede gingen naar Brussel, voor de manifestatie van 10 Augusti. Met algemeene stemmen werd de dagorde aangenomen en op donderende toejuichingen onthaald.

Deze meeting heeft op al de aanwezigen den besten indruk gemaakt en zal ongetwijfeld veel bijdragen om de propaganda voor Algemeen Stemrecht, in Antwerpen, groote uitbreiding te doen nemen, alsook om het contingent der Antwerpsche demokraten aan de betooging van 10 Augusti nog aanzienlijker te maken.

BEWEGING VOOR ALGEMEEN STEMRECHT.

MEETINGS.

ZONDAG 27 JULI.

GENT. — Om 4 ure namiddag, in de *Philharmonie*, Akkergeboulevard.
Sprekers: de heer Heynderyckx, uit Gent, en den heer Rens, uit Brussel.

— Om 4 ure namiddag, in de *Oude Kroon*, Zuidkaai.
Spreker: Gezel Hardyns.

LEDEBERG. — Om 5 ure, in het *Ge-meentehuis*.
Spreker: Gezel Van Beveren, uit Gent.

AALST. — Om 11 ure, in de *Groote Zaal*, Hoogstraat.
Sprekers: de heer hoofdonderwijzer Van Ooteghem en gezel Seffers, uit Gent.

GEERAARDSBERGEN. — Om 3 ure, *Au Café Hollandais*, dicht bij de Groote Plaats.
Sprekers: de heer Rogghé, onderwijzer, en M. De Wolf, uit Gent.

ST-PIETERS-JETTE. — Om 4 ure, *Au repos de la Station*, bij F. Vandenhaute, Statiesstraat, 150.
Sprekers: Gezellen Procureur, uit Gent, en Delporte, uit Brussel.

MECHELEN. — Om 11 ure, in den *Casino*, Hoogstraat.
Sprekers: Gezellen Verbelen en Clinckemallée.

WILLEBRÖECK. — Om 3 ure, bij Van Thienpont, aan de Statie.
Spreker: Gezel Millio.

BRUGGE. — Om 11 ure, in de *Café du Nord*, Schouwburgplaats.
Sprekers: de heer Parmentier, advocaat, en gezel Mortier, uit Gent.

MEENEN. — Om 3 ure, in den *Casino*.
Spreker: Gezel Anseele, uit Gent.

HALLUIN. — Om 6 ure 's avonds, *Au grand Plaisir*, Linseelstraat.
Spreker: Gezel Carrette, uit Roubaix.

MONT-A-LEUX. — Op het gewoon uur in het gewoon lokaal.
Spreker: Gezel De Backer.

MAANDAG 28 JULI.

GENT. — Om 6 ure, in den *Skating Ring*, Bagattenstraat.
Sprekers: Leon Defuisseaux, oud-volksvertegenwoordiger, gekozen der 15,000 bo-rains, en gezel Anseele.

CUREGHEM - ANDERLECHT. — Om 8 ure 's avonds, *Au Pavillon d'Anvers*, rue de la Plaine 2, bij de kerk van Anderlecht.
Spreker: Gezel Volders.

MECHELEN. — Om 8 ure, in de zaal *Argentina*, Zeelstraat.
Sprekers: Gezellen Verbelen en Clinckemallée.

Spaarkassen.

Zondag, 27 Juli.

MEULESTEEDSCHESTEENWEG 579. — Om 6 ure, op boete van 50 centiem.

ST-LIEVENSTRAAT 44. — Om 3 ure, in de *Volksvrienden*.

BIESTRAAT. — Om 6 ure, in de *Vrijheid*.

METSERSTRAAT 20. — Om 4 ure, in het *Rotbaantje*.

GROOT MEERHEM 221. — Op het gewoon uur, in het *Vosken*.

ZANDSTRAAT. — Om 7 ure, in *Vrijheid door Broederschap*.

ROOIGEMSTRAAT. — Om 6 ure, in den *Meiboom*.

BEROUW 274. — Om 6 ure, in de *Lange Schaaf*.

ZAKKEBANDSTRAAT. — Om 7 ure, in *De Panne*.

OPROEP

AAN AL DE

LEDEN VAN ALLE WERKERSMAATSCHAPPIJEN

Geachte Medeleden,

Eene grootsche gebeurtenis staat voor de deur!

Gij hebt allen reeds hooren spreken over de **MANIFESTATIE VOOR ALGEMEEN STEMRECHT**, die op **10 Augusti** te Brussel zal plaats grijpen.

In alle steden en dorpen van ons land bereiden zich de werklieden voor dien grooten dag, en alles laat veronderstellen dat er nog nooit zoo iets zal te zien geweest zijn. Overal zullen duizende werklieden alles opofferen om bij massas naar Brussel te stroomen om en de regeering door hun verpletterend getal te bewijzen, dat het Belgische Volk eindelijk, na zoovele jaren van miskenning en leed. Recht wil verkrijgen.

Wij, Gentenaars, die altijd aan het hoofd van elke volksbeweging hebben gestaan, zullen voorzeker ook deze maal hunnen ouden roem willen gestand blijven.

Wie van ons zou immers door zijne onverschilligheid onze verdrukkers in de hand willen werken? Wie van ons zou op dien gewichtigen dag willen te huis blijven?

Geen enkele niet waar?
Welnu, Vrienden, 't is hoogen tijd dat wij over afdoende maatregelen beschikken, en dat iedereen een vast besluit neme!

't Is maar twee weken meer! en 't is daarom dat wij gansch uwe aandacht roepen op de volgende mededeelingen.

Er zijn menschen die meenen dat het moeilijk zal zijn om denzelfden dag terug te keeren. **Welnu daar is niets van.** Als wij alles goed op voorhand schikken zullen wij hier allen op den gewenschten tijd terug zijn.

Wij hebben reeds met het bestuur van den IJzerenweg afgesproken en er zullen zooveel bijzondere treinen ingericht worden als wij noodig hebben, doch daarvoor moeten wij **OP VOORHAND WETEN WIE ER MEDE GAAT.**

Daarom verzoeken wij alle Leden en Vrienden het onderstand bijlet in te vullen; het zal binnen eenige dagen door de borden of uitvoerders teruggevraagd worden en wij twijfelen er niet aan of alle werklieden zullen het uiterste beproeven, om toch die schoone bedevaart voor ons **RECHT ALS MENSCH** mede te maken.

De coupons moeten voor **Maandag 4 Oogst** betaald zijn.

INTEEKENINGSLIJST

De Ondergeteekende (Naam en Voornaam).....

wonende (Straat en nummer).....

verklaart alleen, met (1)..... leden zijner familie, de Manifestatie te Brussel te willen medemaken.

Ik zal mijn coupon of coupons betalen den (hier den dag invullen waarop men denkt te betalen).

Wie lid is eener Spaarmaatschappij gelieve het hier in te schrijven.....

Handteeken:

De prijs voor gaan en keeren per **SPECIALE** en **RECHTSTREEKSCHEN TREIN** is fr. **2,35**.
Het verschil in prijs van **2,20** tot **2,35**, komt van de **15** centiem die noodig zijn voor administratie en muziekkosten; daarbij krijgt elk lid, gratis eene kaart voor op den hoed en eene kokarde voor aan het knopsgat.

Wie lid is van verschillende maatschappijen vulle slechts **één briefje in.**

Gent, drukk. J. Foucaert, Oostakkerstr. 198
Uitg. E. Stautemas, Klokstraat, 12.

Nevenstaande omzendbrief werd aan de leden van alle aangeslotene Maatschappijen gezonden; wij deelen hem hier mede voor de niet-leden die de betooging zullen medemaken, hen verzoekende zich aan dezelfde voorwaarden te gedragen en het ingevuld inschrijvingsbewijs in Vooruit, Garantijs, te bestellen.

MAANDAG 28 JULI OM 6 URE DES AVONDS GROOTE MEETING

In den **SKATING RING**, Bagattenstraat, Gent

DAGORDE: Het Alg. Stemrecht en de Betooging van 10 Oogst

Sprekers: **LÉON DEFUISSEAU**, oud-volksvertegenwoordiger en gezel **ED. ANSEELE**

Allen die niet langer als slaaf willen blijven leven in België, maar als vrije mannen aan hunne lotsverbetering willen werken, Maandag om 6 ure naar den Skating, Bagattenstraat, Gent.